

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ
XVII Всеукраїнської
науково-практичної конференції

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ
МЕДИЧНОЇ (ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ)
ОСВІТИ

(в онлайн режимі за допомогою системи Microsoft Teams)

05–06 листопада 2020 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2020

УДК 378:61(063)(477)

Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти (в онлайн режимі за допомогою системи Microsoft Teams) : матеріали XVII Всеукр. наук.-практ. конф. (Тернопіль, 05–06 лист. 2020 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ, 2020. – 328 с.

ситетами світу; уточнення медико-профілактичної допомоги суспільству; гарантування постійного саморозвитку лікарів, згідно з умовами Всесвітньої федерації медичної освіти, доповнюючи урахуваннями особливостей менталітету; реформування кадрової політики.

Література

1. Максименко С. Д., Філоненко М. М. Педагогіка вищої медичної освіти: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 73 с.
2. Про затвердження Програми дій щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України на 2004-2005 роки: Наказ МОН України від 23.01.2004 р. №49. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0049290-04> (дата звернення: 24.10.2019).
3. Морозова О. М., Батюк Л. В., Кнігавко В. Г. Пошук стандартів вищої медичної освіти для вдосконалення системи охорони здоров'я: *Актуальні питання якості медичної освіти*: матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 12-13 трав. 2016 р.). Т.1. Тернопіль, 2016. С. 109–110.

СУЧАСНІ ФОРМИ КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

**Михайловська Н.С., Кулинич Т.О., Шершньова О.В.,
Лісова О.О., Стецюк І.О., Антипенко О.О.**

*Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя, Україна
Кафедра загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб*

Вступ. Навчання у вищій школі – це багатогранний процес, що складається із взаємопов'язаних елементів, серед яких важливе місце займає система оцінювання знань, умінь, навичок студентів [1-5]. Проте стандартні методи оцінювання навчальних досягнень студентів не дозволяють сформувати в повному обсязі необхідні вміння і навички, які потрібні для забезпечення успішних життєвих і професійних стратегій після закінчення вузу [2-5]. Широке застосування тестів є обмеженням для розвитку найважливіших поведінкових навичок і ключових компетенцій, які сьогодні затребувані в професійному середовищі й у повсякденному житті.

На сучасному етапі особливо гостро постає проблема оцінювання навчальних досягнень студентів з тем, які виносяться на самостійне опрацювання [1-4]. Одним із нових підходів в оцінюванні самостійної

роботи студентів є впровадження накопичувальної системи навчальних досягнень за допомогою інноваційного методу портфоліо [5].

Основна частина. Портфоліо доповнює традиційні засоби оцінювання, націлені на перевірку репродуктивного рівня засвоєння матеріалу, фактологічних, алгоритмічних знань. Метою портфоліо є накопичення досягнень, відстеження прогресу професійної підготовки, представлення діяльності і фахового розвитку за окремий часовий відрізок [5].

На кафедрі загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб ЗДМУ кожен студент формує особисте портфоліо в процесі засвоєння дисципліни. До його складу включені наступні елементи: відповіді на ситуаційні та тестові завдання відповідно до теми практичного заняття; сертифікати про успішне проходження онлайн-курсів; практикуми, що містять заповнену документацію сімейного лікаря, аналіз ЕКГ, спірографії, рентгенген-знімків тощо, розроблені студентом алгоритми надання медичної допомоги при найпоширеніших захворюваннях внутрішніх органів; створені реабілітаційні програми; протоколи курації тематичних хворих у відділеннях клінічних баз кафедри; презентації та доповіді за обраною темою самостійної роботи.

З метою ефективної роботи студентів в процесі складання студентського портфоліо під час самостійної роботи на кафедрі створені усі необхідні умови:

– впроваджено у роботу 14 онлайн курсів для студентів різних спеціальностей та років навчання, з яких 9 призначені для самостійної роботи студентів і 5 – курсів за вибором; створено базу з 78 відеолекцій та 4 відеофільмів, які розміщені на ютуб-каналі кафедри та включені до кожного онлайн-курсу, що надало можливість зробити онлайн курси інтерактивними і наочними; створено та успішно використовуються 14 електронних навчально-методичних комплексів для студентів різних клінічних спеціальностей, які викладені українською та англійською мовами, враховують специфіку та індивідуальні особливості навчального процесу.

Самоконтроль, самооцінка та корекція, які виникають під час підготовки портфоліо, посідають особливе місце в організації навчально-виховного процесу на кафедрі. Головним призначенням контролю є встановити «зворотний зв'язок» між викладачем і студентами для визначення динаміки засвоєного матеріалу. Тому робота над портфоліо дає можливість викладачеві не лише контролювати процес навчання, а й використовувати різні види допомоги (стимулювання впевненості, показ зразка, демонстрація роботи однокласника тощо), а також

мотивації студентів (підвищення балів на підсумковому модульному контролі).

Важливість використання портфоліо як засобу оцінювання навчальних досягнень студентів зумовлена, на нашу думку, певними перевагами цього методу: у процесі укладання портфоліо студент є активним учасником процесу оцінювання, яке спрямоване на відстеження прогресу в навчанні; портфоліо дозволяє враховувати найрізноманітніші результати активності студента; сприяє формуванню аналітичного підходу до навчання, коли студентам пропонують прокоментувати кожен навчальний зразок портфоліо в процесі інтерактивного спілкування; сприяє посиленню співпраці студента і викладача у навчальному процесі; дає можливість викладачам у будь-який час вести постійний контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів, а студентам, у свою чергу, – здійснювати самоконтроль, що дозволяє ліквідувати можливі прогалини у знаннях; зрозуміти, яких успіхів вони досягли під час самостійного засвоєння знань, виявити недоліки; контроль за роботою над портфоліо дає викладачеві підґрунтя для індивідуального підходу, що сприяє зростанню якісних навчальних показників студента.

Отже, портфоліо виконує насамперед діагностичну функцію (фіксує зміни за певний проміжок часу), змістовну (розкриває спектр виконуваних робіт), розвиваючу (забезпечує безперервний процес освіти і самоосвіти), мотиваційну (відзначає результати діяльності), рейтингову (дозволяє виявити кількісні і якісні індивідуальні досягнення) [5].

Висновки. Таким чином, у сучасних умовах необхідно використовувати максимальну гнучкість і різноманітність форм контролю знань, навичок та умінь студентів в процесі вищої освіти. Портфоліо є інноваційною формою контролю та безперервного аналізу знань, який надає новий поштовх розвитку проблеми оцінки, вказує на можливі напрямки оновлення традиційної системи і формує нове розуміння самого процесу навчання.

Література

1. Колесник Ю. М., Авраменко М. О., Моргунцова С. А., Рижов О. А., Іванькова Н. А. Концепція корпоративної системи менеджменту знань Запорізького державного медичного університету. *Медична освіта*. 2019. №3. С. 51-54. <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2019.3.10124>
2. Михайловська Н. С., Лісова О. О., Кулинич Т. О., Міняйленко Л. Є. Особливості дистанційного навчання студентів основам сімейної медицини

за допомогою online-курсів, розроблених на базі платформи EDX. Сучасні підходи до вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XIV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяч. 60-річчю ТДМУ (Тернопіль, 18–19 трав. 2017 р.). Тернопіль : ТДМУ, 2017. Т. 2. С. 95-96.

3. Лопіна Н.А., Журавльова Л.В. Структура інформаційно-освітнього веб-середовища та веб-сайту клінічної кафедри закладу вищої медичної освіти. *Медична освіта*. 2019. № 2(82). С. 24-30.

4. Михайловська Н.С., Стецюк І.О., Кулинич Т.О. Онлайн курси як складова змішаного навчання на клінічних кафедрах. Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України: матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Тернопіль, 16-17 травня 2019 р.). Тернопіль: ТДМУ, 2019. С. 205.

5. Будко А.В. Особливості здійснення контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів за допомогою альтернативних методів оцінювання: метод портфоліо. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2014. № 35. С. 31-43.

РОЛЬ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

**Михайловська Н.С., Стецюк І.О., Кулинич Т.О.,
Шершньова О.В.**

*Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя, Україна
Кафедра загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб*

Вступ. Сучасний освітній процес потребує широкого використання інформаційних технологій, які дають змогу підвищити та вдосконалити ефективність отримання знань [1,2]. Під час реформування освіти у вищих навчальних закладах прогресивно розробляється концепція дистанційної освіти, що передбачає розробку різноманітних технологій. Одним з найбільш цікавих та зручних як для викладачів, так і для студентів елементів інформаційно-освітнього порталу ВНЗ мають стати електронні навчально-методичні комплекси з дисциплін [3, 4].

Основна частина. Електронний навчально-методичний комплекс (ЕНМК) – це дидактична система, в якій з метою інформаційної взаємодії між викладачами та студентами інтегруються прикладні програмні

Матківська Р. М., Черкасова Л.А.	
ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ З ВИКОРИСТАННЯМ ПОЗИТИВНОГО ДОСВІДУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	175
Михайловська Н.С., Кулинич Т.О., Шершньова О.В., Лісова О.О., Стецюк І.О., Антипенко О.О.	
СУЧАСНІ ФОРМИ КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ	177
Михайловська Н.С., Стецюк І.О., Кулинич Т.О., Шершньова О.В.	
РОЛЬ ЕЛЕКТРОННИХ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....	180
О. П. Мінцер	
СИСТЕМНА ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ. ПЕРСПЕКТИВИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ...	183
О. П. Мінцер, Л. Ю. Бабінцева, О. О. Суханова, О. М. Шевцова, П. П. Ганинець, О. В. Сарканич, К. А. Малярчук	
ПРОЄКТНЕ ТА ДУАЛЬНЕ НАВЧАННЯ ЯК НАЙВАЖЛИВІШІ ЕЛЕМЕНТИ СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	185
М.М. Мішина, Т.М. Замазій, Н.І. Коваленко	
АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ.....	188
Моргунцова С.А., Іванько О.Г., Скрипникова Я.С.	
ІСПИТ ІФОМ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ОПИТУВАННЯ СТУДЕНТІВ.....	190
Н.О. Нагорна, С.О. Васюк, А.С. Коржова	
ХМАРНИЙ СЕРВІС MS TEAMS ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ ЕЛЕМЕНТ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ У ЗВО.....	191
Небесна З. М., Шутурма О. Я., Кульбіцька В.В.	
СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ГУРТОК ЯК ВИД НАУКОВО- ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ	201